

Emilia Erfving: Kasa. (Lasten Keskus 2020)

MIKÄ? Kuvakirjasarjan ensimmäisessä osassa kasa herää eloon ja kokee asioita eri vuodenaikoina. Kuvakirjassa käsitellään metsäteemaa ja kannustetaan pohtimaan vuodenaikoja keveällä otteella.

KENELLE? 3-4. luokkalaisten sanataiteellisiin liikuntahetkiin esimerkiksi ennen tarinan kirjoittamista mielikuvituksen herättelyyn.

MITEN? Opettele esimerkkinä oleva sanataidejumppa fyysisesti ensin itse, jotta voit opettaa sen luokalle esimerkkinä. Vuodenaikojä kannattaa miettiä niin sään, kuin kasviston ja eläimistön ja ympäristön kannalta.

MIKSI? Tavoitteena on havainnollistaa miten monenlaista sanataide voi olla. Aina ei kirjoiteta tarinaa, vaan luovaa sanankäyttöä voi harjoittaa hyvin monin tavoin.

SANATAIDEJUMPPA

Tarkastele miten kasa muuttuu eri vuodenaikoina. Keksi oma sanataidejumppa, jossa jokin otus tai asia muuttuu vuodenaikojen mukaan. Mitä jumbassa sanotaan ääneen? Mitä liikettä keksit käsille ja jaloille? Tehdäänkö jumppa lattiatasossa vai hypitäänkö siinä? Mitä muita liikkeitä keksit? Kirjoita ohjeet!

Esimerkki:

Kasajumppa

Kun kesällä herään (Kädet liikkuvat kaareissa edestä alhaalta ylös kuin auringonnousu laskien sivuille)

Perhoset kutittelevat, iholla jalat juoksevat, hip, hip, hii! (Kipitetään sormilla jalkoja ja käsivarsia pitkin)

Syksyllä värit häikäisevät, sip, sip sii! (Laitetaan käsi silmien suojaksi kuin häikäisisi)

Pisarat läiskyvät tip, tip, tii! (Taputellaan itseä)

ja tuuli sekoittelee, huis, huis, hii! (Pyöritään ympyrää)

Talvella käperryn nukkumaan, krooh, krooh, puuh! (Käperrytään kerälle)

Lunta putoilee, lunta putoilee, lunta putoilee pitkääääään. (Silitellään itseä)

Ja keväällä kaikki heräilee, lip, lap, lii! (Kädet liikkuvat kaareissa edestä alhaalta ylös kuin auringonnousu laskien sivuille ja pompataan ylös)

Silja Sillanpää & Marja Siira: *Salasaari. Karanneet tarinat.* (Wsoy 2022)

MIKÄ? Silja Sillanpään kirjoittama ja Marja Siiran kuvittama teos vie matkalle karanneiden tarinoiden jäljille.

KENELLE? 3-4. luokkalaisille avuksi tarinan alkujen kirjoittamiseen.

MITEN? Lue kirjan alku ja tarkastelkaa sen jälkeen sivuja 12-13. Keskustelkaa millaisia muita salasanoja tai mielikuvituksekkaita avaimia voisi olla olemassa. Kerro myös miten Narnian tarinoissa joukko lapsia päätyy vanhan vaatekaapin kautta aivan toiseen maailmaan. Tutustu alla olevaan tehtävään etukäteen, jotta voit inspiroida lapsia salaovien tekoon. Kerro heille millainen salaovi olisi sinun salaovesi. Mikäli innostutte, salaovia voi myös askarrella (esimerkiksi jäätelötikuista).

Luokka voi myös valmistaa oman salaovien muistikirjan, jossa salaovet esitellään niiden nimien mukaan aakkosjärjestyksessä.

MIKSI? Tavoitteena on havahtua siihen, että tarina voi tapahtua hyvin monenlaisessa miljöössä ja alkaa aivan arkisesta tilanteesta muuttuen millaiseksi tahansa. Fantasiakirjallisuudessa, saduissa ja peleissä on usein salaovia ja portteja. Kirjoittajalla on hyvä olla varastossaan salasanoja ja mielessään erilaisia mahdollisia maailmoja, joita voi tarinoissaan käyttää.

SALAOVIA

Kirjoita ja piirrä salaovi!

Tarkastele kirjan erilaisia salaovia. Mihin lähiympäristösi tarvittaisiin mielikuvitusmaailmaan vievä salaovi? Keksi oma salaovi kirjoittaen ja piirtäen. Onko ovi pieni, suuri vai keskikokoinen? Minkä muotoinen ovi on? Mistä se löytyy? Entä millä tunnussanalla, millaisella avaimella tai muulla taianomaisella keinolla siitä pääsee läpi? Mitä salaoven takana on ja mitä siellä voi tehdä? Kirjoita!

Esimerkki:

Tavallisen näköinen valkoinen varaston ovi tulee esiin vain täysikuun valossa. Salaovi sijaitsee kauppakeskuksen portaikossa. Salaovi on tarkoitettu niille, jotka kaipaavat lumessa leikkimistä. Ovesta pääsee maailmaan, jossa voi aina lasketella ja tehdä lumilinnoja, jopa kesällä.